

Nr 162.

Av herr **Karlsson** i Nynäshamn, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till arbetarbostäder i Nynäshamn m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition under rubriken tilläggsstat för riksstaten 1919: Utgifter för kapitalökning bil. 1, hemställer Kungl. Maj:t om riksdagens bifall till dels inköp för telegrafverkets räkning av 54 stycken byggda fastigheter i Nynäshamns köping om tillhoppa 869,252 kvadratfot för en kostnad av 660,600 kronor att användas till bostäder åt arbetare vid telegrafverkets verkstad i Nynäshamn, dels inköp av en annan fastighet för 180,000 kronor att upplåtas för verkstadens tjänstemän.

I propositionen framhålles av såväl kungl. telegrafstyrelsen som chefen för civildepartementet det billiga och fördelaktiga i ovan nämnda köp. Vad först beträffar de berörda 54 stycken fastigheterna, äro priserna för desamma visserligen skäliga, men vid betraktande av priset måste även påpekas, att desamma tarva en genomgripande reparation för att därstädes boende hyresgäster skulle kunna känna sig något så när tillfredsställda. Under kalla vintrar avstängas vanligen rummen, därför att trots intensiv eldning temperaturen därstädes ej kan hållas så hög, att desamma kunna begagnas; familjerna måste således under vintern vistas endast i köken.

Därest staten nu inlöser husen, torde omedelbart följa en omfattande reparation genom att antingen in- eller utvändigt putsa desamma. Aven i andra avseenden äro väsentliga förbättringar av nöden, varigenom kostnaden omedelbart uppgår till minst en halv gång till här ovan angivna överenskomna köpesumma. Sålunda kan här ifrågasättas, huruvida köpet för staten är särskilt gynnsamt.

Vad sedan beträffar inköpet av fastigheten nr 142 för kronor 180,000

må här anföras, att i ett samhälle som Nynäshamn med dess stora utsträckning samt obegränsade tillgång å tomter och där staten redan äger stora områden lämpliga för bebyggande, bör den synpunkten göra sig gällande, att trevnaden blir större i mindre hus med trädgårdar och planteringar än att som här tycks vara meningen sammanföra ett större antal tjänstemän i ett stort fyrvåningars hus som i en stad, utan möjlighet till någon yttre trevnad. Enligt min uppfattning bör således det anslag som äskas användas för uppförandet av nya hus av mindre typer för såväl arbetare som tjänstemän i den omfattning, som kan anses behöfligt.

Härtill må även omnämnas, att av det anslag å 900,000 kronor, som 1917 års riksdag anvisade för uppförande av bostäder i Nynäshamn för statens räkning, inköpts gamla fastigheter, innehållande 91 rum med eldstäder, för en kostnad av 185,000 kronor. Av återstoden ha hittills uppförts 5 bostadshus, innehållande 62 eldstäder; dessutom äro under uppförande 4 stycken hus.

Såväl kungl. telegrafstyrelsen som civilministern framhålla i sina uttalanden, att nybyggnader borde företagas i stället för inköp av gamla hus; längre än till uttalandet gå de dock ej.

Vart detta skall leda hän för ett samhälle som Nynäshamn med permanent bostadsbrist torde lätt inses. Det enskilda initiativet är på grund av dyra byggnadskostnader alldeles ur räkningen, samtidigt som möjligheten att erhålla lån för byggnadsändamål är ytterst liten.

Köpingens ekonomi är ej sådan, att från densamma någonting för avhjälpandet av bostadsbristen kan åstadkommas.

Den största industri å platsen är kungl. telegrafverkets verkstad. När då som nu föreslås, att staten för sitt bostadsbehov må inköpa gamla fastigheter, förvärras bostadsbristen genom att nytt folk intages i arbetet och bebor de lägenheter, som av andra måst utrymmas. Dessa fastigheter bli genom statsinköp undandragna den kommunala beskattningen, vilket i sin mån hämmar köpingens utveckling, då därigenom ingenting nytt tillföres samhället varken i bostads- eller skatteväg.

Den uppfattningen torde numera ha vunnit allmän stadga, att staten för sina verk och inrättningar så löser bostadsfrågan för sina anställda, därdetsamma är av behovet påkallat, att ej ett helt samhälles invånare därigenom i mer eller mindre grad bli lidande, särskilt under dessa tider, då särskilda svårigheter förefinnas för det enskilda initiativet att å nämnda område framtråda.

På grund av vad ovan anförts hemställes, att riksdagen må besluta

a) avslå Kungl. Maj:ts proposition vad den avser inköp av gamla eller redan färdiga bostadshus i Nynäshamn,

b) att det av Kungl. Maj:t begärda anslaget 840,600 kronor skall användas för uppförande av nya bostadshus å ovan nämnda plats.

Stockholm i januari 1919.

S. J. Karlsson,
Nynäshamn.

